

MESTO BANSKÁ BYSTRICA

TLAČOVÁ SPRÁVA

Nová majetková situácia v Medenom hámri deklaruje spoločné rešpektovanie historických hodnôt danej lokality

Banská Bystrica, 28. máj 2024

Národná kultúrna technická pamiatka Medený hámor má pre Banskú Bystricu veľký význam. Samospráva preto v uplynulých mesiacoch pracovala na konkrétnych krokoch, ktorých výsledkom má byť postupné odstránenie havarijného stavu dvoch najstarších, a z pohľadu historikov najvzácnejších mestských objektov – hiartov a dielní. Okrem toho, že pracovná skupina začala fungovať v novom zložení, vedenie mesta absolvovalo spoločné stretnutia so všetkými vlastníkami jednotlivých nehnuteľností Medeného hámra, ako aj rokovania s novým majiteľom väčšej časti areálu. Cieľom mesta je spoločne a citlivo plánovať rozvoj celej lokality.

V lete minulého roka sa uskutočnila obhliadka hiartov a dielní za účasti odborníkov z Pamiatkového úradu SR, ktorí sa v rámci projektu PRO MONUMENTA zameriavajú na technickú diagnostiku nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok. Pre mesto následne spracovali odporúčania potrebné na stabilizáciu havarijného stavu mestských objektov. Stretnutia následne pokračovali aj s Krajským pamiatkovým úradom a odbornými útvarmi mesta. V závere roka 2023 sa stretli zamestnanci MsÚ spolu so zástupcami KPÚ a OZ ZA! Medený hámor v areáli, aby vyhodnotili, ktoré zabezpečovacie práce je možné zrealizovať bez projektovej prípravy tak, aby sa zamedzilo ďalšiemu poškodzovaniu mestských objektov. Na vypracovanie projektovej dokumentácie na ďalšiu záchranu významnej pamiatky požiadala samospráva o finančné zdroje BBSK. Zároveň žiada dotáciu v objeme 98 800 eur z Ministerstva kultúry SR.

„Absolvovali sme viaceré stretnutia s novým majiteľom väčšej časti areálu Medeného hámra, aby sme si vymenili názory a vzájomne sa koordinovali. Snažíme sa nastaviť spoluprácu a zadefinovať svoje zámery tak, aby z priestoru vznikol v budúcnosti funkčný celok. Naším spoločným cieľom je zachovať hodnoty tejto národnej kultúrnej pamiatky a nastaviť obnovu areálu koncepčne. Zároveň som rád, že pracovnú skupinu po novom povedie Juraj Havlík z OZ ZA! Medený hámor, s ktorým sme sa dohodli na spolupráci. Verím, že skupina sa aj vďaka nemu v ďalšom období stane aktívnou a posunie veci vpred,“ hovorí primátor Ján Nosko.

Primátor Nosko zároveň začiatkom mája požiadal o pomoc a podporu pri realizácii tohto projektu partnerov v projekte Európskej fuggerovskej cesty. Na revitalizáciu areálu Medeného hámra sa mesto plánuje uchádzať aj o finančné prostriedky z programu Interreg. V budúcnosti by tak v mestských objektoch mohla fungovať Thurzovsko-Fuggerovská zážitková expozícia.

„Nastavenie spolupráce všetkých aktérov v areáli Medeného hámra vnímam ako kľúčovú výzvu. Včasná príprava a realizácia spoločnej urbanisticko-architektonickej súťaže návrhov by mohla byť vhodným nástrojom na zladenie jednotlivých zámerov v území. Vzácný areál si

zaslúži spoločnú víziu. Zároveň je však nevyhnutné čo najskôr zastabilizovať chátranie národných kultúrnych pamiatok. Dôležitý je každý, hoci aj malý krok, aj preto sa teším, že v najbližších dňoch odborníci z PRO MONUMENTA pomôžu s odborným dohľadom nad ďalšou etapou sanačných prác na streche hiartov. Vďaka nim sa opäť zlepší aktuálna kritická situácia najstaršej pamiatky v areáli," dopĺňa Juraj Havlík, poverený vedením pracovnej skupiny k Medenému hámru.

Andrea Nižňanská z Pamiatkového úradu SR, Odboru preventívnej údržby pamiatok zároveň dopĺňa: „Prvýkrát sme sa v areáli Medeného hámra ocitli pred štyrmi rokmi, keď sme robili komplexnú inšpekciu jednotlivých objektov, pretože ide o národnú kultúrnu pamiatku. Následne sme spracovali technickú správu, v ktorej sme určili opatrenia na nápravu, aby mohli objekty ďalej fungovať a prežili do doby ich komplexnej obnovy. Snažíme sa tak upozorňovať na stav pamiatok a poradiť vlastníkom, čo treba robiť okamžite. Mestu sme odporučili zamerať sa v prvom rade na poškodené strechy. Aktuálne sa snažíme opraviť a zaplatať strechu na objekte hiartov. Časť konštrukcie strechy, ktorá odhnila sme podopreli, čo by malo vydržať, kým sa začnú ďalšie práce. Celý objekt ohrozuje aj voda vo vnútri objektu, čomu sa tiež treba venovať čo najskôr.“

Všetkých nadšencov Medeného hámra zároveň pozývame na ďalšie zo série podujatí Nedela v Medenom hámri, ktoré sa uskutoční 16. júna o 16:30 hod. priamo v areáli. OZ ZA! Medený hámor spolu s OZ Severná pripravujú v rámci aktivít podporených cez VMČ č.1 pre rodiny program v podobe „Dua Kyseli Krastafci – SHOW ROBOŠOV – Umelci k lopatám! (art is work)". Pôjde o prvé humorné divadelné predstavenie v areáli s reálnym bagrom.

2021 – MsZ odsúhlasilo nadobudnutie hiartov a dielní do majetku mesta, participatívny proces
2022 – vďaka financiám BBSK zameranie a 3D vizualizácia budov a okolia objektov, architektonicko-historický výskum budov, prvá etapa archeologického výskumu z projektu podporeného Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky.

2023 – nultý ročník Odborného fóra "Revitalizácia Medeného hámra", kde sa stretli odborníci z celého Slovenska s cieľom informovať sa o aktuálnom stave pamiatok a navrhnuť najbližšie potrebné kroky na ich záchranu a naplnenie ich potenciálu.

Mgr. Zdenka Marhefková, PhD.
hovorkyňa primátora
Mestský úrad Banská Bystrica
tel.: +421 48 433 01 06
mob.: +421 918 505 212
e-mail: zdenka.marhefkova@banskabystrica.sk

